

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 90.

ANULU XXIV.

Sabiu 1123 Novembre 1876.

Telegrafu este Dumineca si Joi, la fiecare dōne s'ptemai cu adansula Poisiōrei. — Preumeratiunea se face in Sabiu la expeditura ōiei, preafara la 3. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate cātra expeditura. Pretulu preumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajelelalte pārti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. 60. Pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. si tiri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dōu'a ora cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Corespondintie anonime.

— in 4/16 Novembre 1876.

III. Ne dōre sufletulu, cāndu ne vedemu constrinsi a ne tangui, chiaru si in ajunulu dileloru critice de astadi contr'a acelor'a, cu cari altcum amu avē a tienē strinsu laolalta, umeru la umeru. Si fiindu ca bun'a nōstra vointia e respinsa, nu ne remane alt'a, decātu sa fimu linisciti, cu paciintia si tenacitatea, cu care totu-dēun'a s'au purtatu si strabunii nostri in necasuri si dile grele, in firm'a credintia, ca: „nu este suisiu fāra coborisu“. Sistemele vinu si trecu, precum trecu tōte ale lumei; trece-voru cāndu va si suferintiele nōstre, atunci, cāndu va veni vremea, cāndu vomu sci dā dovedi inaintea lumei, ca intr'adeveru meritāmu o sōrte mai buna.

Cele ce se petrecu inaintea ochiloru nostri, in giurulu nostru astadi, servēsca-ne de scōla, din carea sa tragemu invetiatura cu totii. Deocamdata sa urmarimu, si mai departe, pe compatriotii nostri magiari, si sa mai invetiāmu dela densii, totu ce aflāmu demu de invetiatu. Unu poporu mai aplecatu spre imparechiāri si sfasiāri intre sine, decum suntu magiari, abiā vei mai aflā altulu in giurulu nōstru; si romānii aci i-au imitatatu, pare-mi-se pré multu. Dā, de ce sa nu cutezāmu a marturisi unu micu adeveru, cum adeca diferintiele si feliuritele imparechiāri degenerate si la noi nu odata in cele mai degradatōre personalitāti, ni-au causatu de multe ori nu mai putiene rele, decātu cele cauzate de straini. Magiarii inca s'au sfasiatu intre sine, ba nu odata s'au luptatu intre sine cā fērele. Au mai avutu intr'aceea totu densii, si mai au si astadi, mari temeri asiā numite de esistintia natiunala, precum a fostu fric'a loru de germanismu, intr'unu siru lungu de ani, ēr' astadi spaim'a de panslavismu. Pentru cā sa nu se incele nimenea a crede, ca ungurii n'aru avē temerile loru, si n'aru sci si densii, de frica cātu de bine. Dar' s'au vedemu ce facura ei, de cāte ori a venitu trēb'a cā sa se lupte? in ce stā fermeatori'a si poterea loru, celu putienu in tempii mai recenti? Nu e farmecu, nu e vrajitoria, nu e lucru „nēdravenu“ la mijlocu.

Abstragendu dela jucari'a orbului norocu, din care magiariloru le veni o dosa bunicica, eata totulu, ce li-a castigatu autoritatea si poterea: Densii de cāte ori se luptara, fia cu arme, fia cu mijlōce morali, uitara ca apartienu la patru confessiuni, (de-si diverginti'a confessiunala si avū odinōra si la ei rol'a cea trista, intogmai cā si la noi), uitara cu totii de secaturile si intrigile personali, si concentrara tōta puterea, pentru salvarea natiunei. E'n sa vedemu ce facu ei si astadi?

Se cērtā — la parere, — se injura prin diuare unii pe altii, facu sfada si se impartu in partide in parlamentu, dar' cāndu le vine apoi interesulu comunu, magiaru, la momentu ii affi pe toti concentrati si tienendu laolalta cā ferulu. — Aci sa stāmu, aci sa ne oprimu, cāci „aci este scōla nōstra!“ Unu pasiu sa nu facemu in viēti'a nōstra, fāra a nu trage invetiatura din acēsta scōla.

Si magiari n'au dreptu a se superā pe noi, cāndu noi vremu si suntemu datori a invetiā din acēsta scōla,

in care au invetiatu si densii, si mai invatia inca si astadi, si din care scōla, de cum-va noi invetiāmu ce-va mai inainte, fi-ti siguri magiarii nu s'aru uitā la noi astadi preste umeru. Ne potemu consolā inse ca ceea ce n'amu sciutu invetiā in trecutu, potemu invetiā, numai sa vremu, in viitoriulu ce ne astēpta, cāci a invetiā unu lucru bunu, nici cāndu nu e pré târdiu. De vremu dara, sa ne mai deschidemu gur'a, sa mai vorbimu si noi inca si despre cestiunea cea grava orientala, cu care se ocupa astadi o parte mare de lume, cu unu cūventu de mai vomu ce-va, apoi diu e tempulu cā sa dicemu odata: „inima curata zidesce intru noi Dumnedieule“, si cu acēst'a sa ne dedāmu cā baremu in dilele critice, la necasuri, si de cāte ori ne chiama interesulu comunu, salutea patriei si a natiunei, sa scimu a fi si sa fimu cu totii unu trupu si unu sufletu.

De cāte ori s'au vorbitu, de cāte ori s'au recunoscutu de cātra intrēg'a nōstra inteligintia necesitatea concordiei, — pe bas'a cārei singuri numai potemu face vre-unu pasu inainte, si fāra de carea tōte opintirile nōstre suntu numai o utopia nefericita; — si cu tōte acestea pare ca aru fi o facatura necurata pe capulu nostru, cā noi nici cāndu sa nu ne mai scimu consolidā. Aru fi mare minune, cā noi sa nu fimu capabili a invetiā din scōla ungurēscā, nici baremu atāt'a cā sa ni scimu cunōsce si aperā toti cā unulu in vreme de necasu interesele nōstre adeverate. Unirea, in cugete si simtiri, e in stare a imprumutā, cā prin unu farmecu puternicu, taria si putere — chiaru si in momentele cele din urma. Anonimulu.

Ideile dlui „Anonimu“ indreptate in form'a de mai susu la adres'a romaniloru suntu fōrte justificate si de tempu. Realitate, fia pre calea indicata de dlui „Anonimu“, fia pe alta cale, lucru fāra indoieła, ducu la scopulu celu bunu. Pracs'a vietiei popōreloru inse a nascutu teori'a: ca unde suntu partide de principie este possibilă intielegerea, armonia si concordia, unde suntu partide de interese personali (clice, gāsce) intielegerea, armonia si concordia este imposibilă, séu dēca se si incērcā a se face la aratare, preste putienu, se dovedesce ca e o minciuna.

Formarea partidelor de principie, mai departe, este cu putintia acolo, unde inim'a curata se impreuna cu capulu luminatu.

Indata ce acesti doi factori voru fi nisce dogme neclatite ale majoritatiei romaniloru si cultulu politicu, socialu si bisericescu se va inverti in tōte fazele sele in giurulu loru, ne vomu trezi, si dēca nu cu o armonia, in carea sa se cuprinda totu romanulu pāna la unulu, dara cu o armonia, carea se reunēsca o putere normativa in sinulu natiunei. O putere, inaintea cārei sa devina impotente interesele personali séu egoistice, (in intielesulu celu reu), si asiā sa dispara aluatulu celu reu alu discordiei, care este si alu destructiunei si sa via la valōre puterea activa, edificatōria. Red.

„W. Abp.“ comunica dela corespondentulu seu din Petersburg o scrisōre, cu dat'a 13 Novēb. care cuprinde unele traseturi marcante relativu la

atitudinea Rusiei in cestiunea orientale.

„Se intielege de sine — adauge „W. A.“ la acēst'a corespondintia — ca scrisorile corespondentelui nostru ce sta pe punctulu de vedere rusescu au se trēca numai de rapōrte asupr'a sensatiunei din capital'a rusēsca.“

„Corespondintia ilustreza dispoziitiunea din Petersburg astfelu:

Cuvintele imperatului arata invederatu, care e atitudinea Rusiei in crisa orientale. Din cuventulu Majestätiei Sele se vede, intāiu, ca imperatulu are in vedere numai interesele Rusiei, a dōu'a, ca densulu se nesucesce a dobandi in contielegere cu celelalte puteri mari pe cālea păcei drepturile ce se cuvintu crestiniloru din peninsula Emului si garantiile pentru acele drepturi si a trei'a: ca densulu nesuccedandui acēst'a va lucrā independentu. La totu casulu situatiunea in care ne aflāmu de asta primavēra nu se mai pōte mantienē, comunicatiunea stagnēza cu totulu, o crisa financiara e la usia, pe scurtu multi, chiaru si ōmenii cei mai iubitori de pace preferu resbelulu nesiguritatiei actuali. Entusiasmulu pentru Serbi'a scade pe di ce merge. Ni-au indignatu asertiunea ca Russi'a a stimulat pe serbi la resbelu si acum ii parascesce. Din contra: guvernulu a facutu totu din parte'si, pentru a retienē pe Milanu de a declarā in modu precipitatu resbelulu si a fostu fōrte nemultiamitu, cāndu acēst'a, la intirile lui Cernaieff totusi a declarat resbelulu. Firesce ca guvernulu nu a impededatu pe voluntarii rusesci se mērga dara nici nu i-a spriginitu. Comitetulu slavu din Moscva inse, contr'a intentiuniloru celoru mai multi daruitori, a intrebuintiatu o mare parte din subsidiele banali ce a incassatu, pentru inarmarea si tramitarea de voluntari. Unii voluntari au fostu trimisi in Serbi'a din partea comunelor, altii de cātra barbati privati avuti. Intre ofiieri suntu multi ōmeni teneri din familii bune, cari au calatoritu pe spesele loru. Pe cei mai multi i-a impinsu insetarea de fapte spre Serbi'a. Intre soldati erau unii, pe cari comunele loru nui prea doriau sa-i veda reintorcandu-se. Intr'aceea ei s'au batutu bine si cu bravura si fāra de ajutoriulu rusescu armat'a turcēsca intrā de multu in Belgradu. Numerulu voluntariloru rusesci s'a esageratu tare. In „Kōln. Ztg.“ erā odata vorb'a de 22,000 soldati. I. de W. care e dealtmintrea bine informatu vorbesce in scrisorile sale cātra „Ag. Allg. Zt.“ de 16—17,000 soldati. Dupa sorginti sigure rusesci abiā au plecatu 6000 soldati cātra Serbi'a si dintre acēst'a numai diumetatea mai mica au remasu in viētia. Cernaieff se asteptā dejā in dilele aceste in Gacino, pentru a cercetā famili'a sea ce traiesce aci. Calatori'a lui inse s'a amanatu, cāci se audise ca membrii ōre-carei partide, nici decum conservative, voru abusā de presentia lui in Moscva pentru a face demonstratiuni.

Famili'a imperiale se afla de astadi in Zarskoē-Selo. Mercuri (in 15 Nov.) imperatulu sosescu in capital'a nōstra; elu va merge mai intāiu in catedral'a cazanica si apoi va face o revista preste trupele ce garnisonēza aici si impregiuru. Sambata va depune juramentulu in sala Georgiu a palatului de iērna filulu celu mai mare alu marelui principe Nicolai senior, Nicolai

Nicolaeviciu junior, si in diu'a urmātōre se va celebrā botezulu marelui principe Cirilu Vladimiroviciu, la care — cum se aude — va asistā si principele de corōna din Germani'a si Prussi'a. Calatori'a inaltului Domnu va fi unu nou semnu de purcederea unanima a Rusiei cu Germani'a in cestiunea orientale.

Cum se scie cabinetulu nostru s'a pronuniatu pentru acceptarea propuneriloru engleze, cari, se dice, ca au de base protocolulu din anulu 1860. In casulu acēst'a pōte ca consentimentulu Sublimei Porti e ascuratu cāci actiunea colectiva a statelor mari va urmā numai in numele si in interesulu sultanului. Si intr'adeveru ca cei mai rei suditi ai Portiei suntu slavii mohamedani, cari impreuna cu cerchesii au comisu cele mai mari crudimi si acum refusa guvernului deadreptulu ascultarea. Desarmarea loru va fi un'a dintre garantiile principali pentru introducerea reformelor. Dara cu greuse va potē esecutā acēst'a mesura numai prin trupe mohamedane regulare.

Pentru a caracterisā sensatiunea de aici trebuie se dicu, ca pe aici nu amu vedē bucurosu o interventione prin care s'aru dā serbiloru scutintia ce n'au meritāt'o pentru portarea loru atātu de neprecugetata. In casulu unui resbelu va dobandi mai intāiu si mai multu Romani'a, cāci — cum dicu faimele colportate pe aici — ei s'aru fi promisū independentia, radicarea la regatu si intinderea pāna la valulu romanu si la Custendse. Turci'a aru fi astfelu eschisa pentru totu-dēun'a dela Dunare, unu mare avantajiu acēst'a, se dice pe aici, pentru Austri'a si Germani'a, de cari noulu regatu Romani'a se va alipi mai tare politicesce.

Clironomulu tronului rusescu — spune „Kelet. Népe“ — este destinatu a luā asupr'asi comand'a armatei dela Vistol'a. Armat'a acēst'a, nu are altu scopu decātu a tienē in siacu pre Austro-Ungari'a. Regimulu rusescu néga pāna acum concentrarea acēstui corpu, dara cu tōte aceste fapte nu va intārdiā a dā de golu negatiunea.

„Itali'a inca mobilisēza in parte“, spune o telegrama sosita din Venti'a la Budapēst'a. Pentru scirea acēst'a garantēza de ocamdata „Ellenōr.“ Dealtmintrea o scire identica cu acēst'a cerculeza prin diurnale in variant'a: ca dēca Austro-Ungari'a mobilisēza, va mobilisā si Itali'a.

Diet'a Ungariei.

Budapēst'a 18 Novembre. Cas'a deputatorulu a inceputu astadi discussiunea asupr'a bugetulu.

Ernst. Simonyi supunendu raportulu comissiunei financiari la o critica afla, ca acēl'a nu coresponde pareriloru esprimate in comissiune. Cei mai multi membri din comissiune nu impartasescu complimentele facute guvernului si sperantiele sanguinice ca se va ameliorā cātu mai curendu bugetulu. Oratorulu nu vede in bugetulu pe 1877 nici o urma de ameliorare. Sumele erogatorulu cu tōte reductiunile facute au remasu egale

in cei 3 ani din urma. Deficitul a crescut preste asteptare.

Solventia poporului e desecata, guvernul actualu nu a facutu nimic pentru a sporí puterea de contributie a poporului si a crea noi sorginti de venit. Resultatu fusiunei, dela care s'au asteptatu lucruri mari, e ca se perpetueza erorile vechi. De acea oratorulu nu póte acceptá bugetulu de basa la desbaterea speciale.

Oratorulu atingendu cele 60 milioane ce suntu introduse in bugetu pentru afacerile straine profita de ocaziune pentru a revindeca casei dreptulu de a cere deslusiri despre politic'a esterna, pentru care guvernulu este responsabilu. Cas'a are dreptu sa c'era substernerea celu putienu a acestor acte diplomatice ce se publica si in alte t'eri. Guvernulu sa fi prezentatu macaru memorandumu din Berlinu.

Oratorulu espunendu in modu pragmaticu cele ce s'au intemplat in politic'a esterna pana acum vine la conclusiunea, ca numai o politica resoluta póte folosi si preveni unu resbelu.

Parafrasendu partile singuratices din proiectulu de resolutiune ce urmeza mai in josu oratorulu dice, ca deca existe unu pericolu, acest'a exista nu numai pentru Ungari'a ci si pentru Austri'a, cu t'ote ca s'au auditu dincolo de Lait'a voci, ca pericolulu ce amerintia pe Ungari'a, nu amerintia si pe germanii din Austri'a, pentru ca acesti'a afla asilu in Germani'a. Ac'est'a e espressionu unei politice care póte fi ori-ce numai austriaca nu. Prin urmare pericolulu exista pentru monarchi'a intr'ega.

Dupa unele observatiuni ce le face la cuventulu rostitu de tiarulu in Moscva, oratorulu propune, ca din considerare ca modulu cum se va resolvi cestiunea orientala atinge in prim'a linia interesele vitali ale monarchiei austro-ungare, in fati'a criticelor evenimente ce se desvolta cas'a sa enuncie prin conclusu :

„Noi reprezentatii natiunei credem ca damu espressionu opiniunei publice a natiunei dechiarandu, ca e departe de natiunea unghuresca ori ce pofta de expansiune si precum declina dela sine ori-ce intentiune de a ocupa, asiá se va opune unei atari ocupatiuni, deca altii o aru voi.

Si salutandu (cas'a) cu caldura t'ote dispusetiunile pentru desvoltarea si promovarea libertat'ei civile si religiose a tuturoru poporeloru ce traiescu in imperiulu turcescu seu sub suzeranitatea lui, precum si t'ote mesurile ce duc la progresulu si cultur'a loru, si fiindu gat'a a le esoperá aceste; — dechiaru totuodata, ca de vreme ce ori-ce diminuare a integritat'ei seu suveranitat'ei Turciei e daunosa si periculosa in consecutiunile sale pentru interesele statulu unghurescu, ea doresce sa se sustiena status quo ante bellum in privintia teritoriulu si a suveranitat'ei Turciei si enuncie, ca e gat'a a aduce t'ote jertfele ce se receru la restabilirea pacei si la mentinerea integritat'ei si independintiei Turciei.“

Ministrulu presiedinte Tisza rectificu mai intaiu afirmatiunea anterioriulu cu privire la manciata raportulu comisiunei financiali si trecendu apoi la proiectulu de resolutiune de mai susu dice, ca in interesulu patriei si alu binelui comunu nu e corect, ba nu e posibilu ca cas'a sa se pronuncie prin unu proiectu de resolutiune si sa dea dicendu asiá o instructiune guvernulu relativu la purcederea ce trebuie sa observe.

Guvernulu e in stare si-si tiene de datorintia a cunoce opiniunea publica, spre a o cunoce ajungu enunciat'unile sobrie ce se facu in camera; dara a dirige cestiuni esterne, cestiuni complicate de o natura atatu de delicata, pe bas'a unui proiectu de resolutiune ce ne legam a-

nile in t'ote directiunile: ac'est'a nu o póte face nici unu guvernulu de pe lume. (Aplausu.)

Nu affu corectu lucru a acceptá unu asemene proiectu, fia acest'a de ori-ce cuprinsu, si din caus'a aceea, ca in situatiuni, cum e cea actuala, a carei seriozitate nu o denegu — desi nu o affu amerintiatore in t'ote punctele, cum o affu altii, — in asemene situatiuni, unu singuru pasu gresitu seu neoportunu póte arunca unu statu in pericoli mari.

Deca guvernulu a comisu eroarea ac'est'a, statulu, legislatiunea póte sa inlature pe acestu guvernulu si sa salveze interesele t'erei; ier' deca insasi legislatiunea a comisu eroarea ac'est'a, atunci urmárele cele rele voru veni preste capulu acestei t'eri. Rogu dara pe onorat'a casa sa nu accepteze nici unu proiectu de resolutiune ori de ce natura va fi, in asemenea afaceri. Terminu rogarea ac'est'a adaugendu, ca complicatiunile actuali nu interesaza numai pe Ungari'a ci pe intr'ega monarchia austro-ungara.

Correspondintia.

Vien'a in 20/11 a. c.

Unu faptu importantu, care póte sa aiba urmári seriose pentru organismulu statulu nostru si cu deosebire pentru sistemulu guvernamentulu actualu, este urmatoriulu :

In senatulu imperialu din Vien'a facea, dupa cum e cunoscutu, partid'a liberala majoritatea, acea partida, care dejá e de patru ani la putere si care se numesce si „partid'a credincioasa sistemulu dualisticu“ (Verfassungstreue Parthei). De ac'esta partida s'a ruptu unu numeru considerabilu (60 pana acum) de ablegati si s'au constituitu intr'o partida noua, sub numele de „partid'a independentiloru.“ Acestei fractiuni i se atribue devis'a: „Centralismu“ seu „uniune personala.“ Scopulu ei este deocamdata opunere eficace contr'a pretensiuniloru unghuresci la incheierea noului pactu; opunere contr'a suprematiei unghuresci si a tendintelor indreptate contr'a unitat'ei statulu. La spatele acestui scopu vedu multi unu alu doilea scopu alu fractiunei numite si adeca: Resturarea sistemulu dualisticu si in fine alternativ'a „centralismu“ seu „uniune personala“ cu Ungari'a. In septaman'a ac'est'a vomu capeta deslusiri mai detaiate in asta privintia, caci cestiunea pactulu a inceputu dejá a se discuta in cluburile ablegatiloru si e probabilu ca shiaru mane se fia objectu de discussiune in camera.

Studentii magiari dela sc'olele superioare de aici au voitu sa tiena o adunare, cu scopu de a se consultá despre situatiunea politica si despre modulu de a preveni pericolulu ce amenintia statulu unghurescu. Se dice ca aru fi venitu si o deputatiune a studentiloru din Pest'a spre acestu scopu. Adunarea intentionata inse a fostu interdisa din partea competent'a.

Societatea academica „Romani'a Juna“ din Vien'a a avutu adunarea sea generala festiva in 14 l. c. in hotelulu „Klomser.“ La ac'esta adunare au participatu afara de membrii societat'ei respective si unu numeru frumosu si alesu de ospeti, intre cari mi permitu a aminti pre dlu Balaceanu, agentu diplomaticu alu Romaniei in Vien'a, pre dlu Steriade, directoru la ministeriu in Romani'a, pe dlu Florescu, secretariu alu agentiei diplomatice romane de aici, impreuna cu soti'a sea si alti domni si domne; dupa aceea reprezentanti dela societatile: Ognisco, Zora, cea dintaiu polona, cestalalta serba, si dela „societa dela studenti italiani.“ Adunarea respectiva s'a deschisu printr'o cuventare insultat'ore rostita de presiedintele societat'ei, Octavianu Blasianu. Dupa finirea partiei oficiose s'a inceputu partea

sociala, in care se esecuta program'a urmatore:*)

T'ote piesele acestea au fostu forte bine esecutate asiá incatu dupa fiacare urmau aplausu neintrerupte.

Dupa finirea programei s'a inceputu partea libera sociala, care a duratu pana la 2 ore. Ac'esta parte inca a fostu forte interesanta. S'au t'ienutu toaste in diferite limbi, se faceau glume interesante, productiuni ex abrubto si alte manifestatiuni joviale. —

In 10 l. c. s'a desvelitu monumentulu ridicatu in memori'a si glori'a lui Schiller. — Pe loculu numitu cu numele lui „Schillerplatz“ in fati'a noiei academii de arte, pe unu pedestalu inaltu statu'a lui Schiller umple adi in Vien'a lacun'a de multu veduata pre campulu pantheonu alu geniloru. —

De-si tempulu viforosu totusi serbarea arangata cu ocaziunea desvelirei monumentulu, a fostu imposanta. De dimin'etia falfaiu steguri si tapete despre ferestele palateloru invecinate cu „Schillerplatz“. Ravenulu din fati'a academiei de arte in mediloculu carui'a se afla monumentulu inchisu intre patru perdele era impodobitu cu felu de felu de decoratiuni steguri si girlande. — Era unu ventu cumplitu cu ninsore si pre strade curgea multimea in masse spre loculu serbarei. Era dupa 11 ore candu au inceputu a veni notabilitatile. Ministri, ablegati, printi baroni si conti veneau in trasuri inchise din t'ote unghiurile Vienei, ca sa salute in geniulu artei plastice pre geniulu de bele arte si de idei mari. — Multimea adunata era immensa, momentulu supremu se apropiá; candu ieta intr'o careta deschisa elegantu ecuipata sosese si Maiestatea Sea imperatulu. Multimea lu intimpinu cu indatinatulu „hoch“. Capel'a incepe sa cante; perdelele se tragu si figur'a de bronzu presenta barbatulu a caruia geniulu va remanea neuitatu si admiratu in eternu. E imposibilu a descrie entusiasmulu manifestatu de multimea adunata in momentulu desvelirei. Nici sa se fi aretatu Schiller viu in persona d'ora n'aru fi facutu mai mare impressiune asupra simtiementelor celoru adunati, decatu aceea ce a facutu monumentulu lui la prim'a vedere. — Dupa ce s'au t'ienutu mai multe cuventari, actulu momentosu se finesce si multimea se imprascie. — Ser'a a avutu locu unu conductu colosalu de facile si mai multe banchete date in on'ora dilei momentose si a barbatulu insemnatu.

Bucuresci 7 Novembre.

In sfersitu si omenii dela noi incepu a privi preste granitie. De candu stradele mereu suntu pline de osteni, spiritele s'au domolitu, amanandu lupt'a interna pe vremi mai pacinice. In scurta vreme lumea s'a lamuritu asupra grelei situatiuni, in care se afla ac'esta tiera asediata intre imperatiile, ce paru a voi sa se resboiesca cu ori-ce pretiu. Si de candu s'a trecut ac'esta schimbare, nu mai „se dice“ nimic.

Romani'a astadi si cunoce situatiunea; ea inse pana acum de felu nu e hotarita la actiune. Armat'a a fostu mobilisata, pentrucá ea se fia totu-deun'a gat'a. Corpurile au fostu concentrate in centrele celoru patru divisiuni teritoriale, in Bucuresci, in Craiova, in Galati si in Iassi; pentru ca dela aceste puncte, in casu de necesitate, in cea mai scurta vreme ele sa pota ocupa ori-care granitia. Nu e ac'esta mobilisare o manifestatiune nici intr'o parte, nici in alt'a, ci o pregatire pentru t'ote eventualitatile. Cuventulu Mariei Sele Domnitoriulu la deschiderea corpurilor legiut'ore, respunsulu camerei, diarele si convorbirile particulare, toti, t'ote

*) Se va publica in nr. viitoriu R.

si pretutindenea ne incredintieza, ca Romani'a doresce pacea si in casu de resbelu neutralitatea, sustiindu tractatulu dela Parisu si apelandu acum ca in totu-deun'a la puterile garante.

Deca puterile garante s'aru retrace inse si aru lasa ac'esta tiera in dragulu intemplariloru, romaniiloru nu le va remanea decatu sa capituleze fatia cu o putere, cum e Russi'a. Caci ori-catu de multu aru tiena la armat'a loru si ori-catu de adencu aru fi petrunsi de dorintia neutralitat'ei, romaniu suntu destulu de chibsuiti spre a intielege, ca lipsiti de graniti'a loru frisca spre Russi'a, ei nu voru putea pune stavila navelei ostiriloru muscalesci. Deca dar' viitoriulu resbelu va remane marginitu intre turci si rusi, si puterile europene nu voru garantá neutralitatea Romaniei, romaniiloru nu le va remane decatu sa ia parte la lupta in contr'a Turciei, de ore-ce operatori ai unei cause desperate nu se potu face. Deca inse ei voru fi asigurati, ca nu se voru lupta in zadaru, ostirea se va asiedia pe linia Prutului. In ori-ce casu ac'esta ostire astadi representa puterea, cu care Romani'a e gat'a a inriuri asupra viitoriulu si cea dintaiu preocupatiune a t'erei e a sporí ac'esta putere.

Nu mai acum inse, dupa ce s'a facutu mobilisarea, se simte, ca Romani'a dispune de mai multe puteri decatu ce credea. Suntu astadi sub arme cu totulu peste 65 mii de omeni. Calarasii, artileri'a, furgonele, corpulu de geni si corpulu sanitaru suntu in deplinu gat'a de resbelu. Pentru pedestrime lipsescu inse puscii bune. Suntu 34 mii puscii Peabody, 25 mii „Zündnadel“; iera restulu sistemulu vechiu, care numai in casu de estemitate s'aru putea intrebuintia. S'au comandatu acum inca 30 mii puscii Peabody. Cu t'ote aceste o parte din ostire si anume din militia va trebui sa remana cu pustile de sistemulu vechiu, astfelu, ca numai vr'o suta de mii de omeni voru remane bine ecuipati, de nu se va mai face mai tardiu inca o comanda de puscii.

In dilele aceste s'a reactivatu gard'a nationala, incatu astadi servitiulu de garnisuna a fostu t'ienutu de catra gardisti si militiani.

In curendu Mari'a Sea Domnitoriulu va inspectiona trupele concentrate in Bucuresci (20—24 mii) mi rezervu a ve raportá in urm'a acestei ocaziuni despre t'ote cele ce privescu ostirea si spiritulu, ce predominaza intr'ens'a.

Din vietia scolastica.

(Fine.)

In 25 Augustu.

Incheiandu la 4 ore dupa amiedi explicarea din gradinaritu spune conducatoriulu, ca cu ac'est'a se incheia pelegerile acestui cursu.

Arata mai incolo, ca spre a poté tratá cu demnitate despre instituirea gradinei de sc'ola, a trebuitu se vorbesca mai intaiu despre plante preste totu, adeca despre natur'a si conditiunile vietiei plantelor, ca a obiectulu, fara de care gradin'a nu póte fi, apoi au aretatu cele necesarii despre pamentu, ca despre loculu, in care au a se sustiené si a se nutri plantele, — si fiinduca numai dupa ce cunoce cineva natur'a si functiunile vietiei plantelor póte pasi la inmultirea si nobilitarea loru cu succesu, au trebuitu dar' in urm'a tuturoru acestor'a sa trateze despre inmultirea si inobilitarea pomiloru, apoi despre intocmirea gradinei sc'olei dupa unu planu bunu.

Gradin'a sc'olei da in adeveru copiloru de lucru; inse de ore-ce este sc'ola poporale chiamata, a pune copilulu fundamentu bunu la t'ote cunoscutiunile, ce se ceru pentru vietia casnica si sociala; nu si-au implinitu dar' ea pana acum misiunea pe de-

plinu, si nu-si o va implini, — pâna ce va lasa afara din planulu de invetiamentu instruirea si deprinderea copiilor in lucrâri tehnice pregatitorie pentru meserii.

Deci cã inceputuri de lucrâri tehnice de mâna pentru copii au aretatu desemnarea mai multor soiuri de foi, taiarea lor din hartia colorata si lipirea lor pe hartia alba, apoi si desemnarea, taiarea si lipirea a deosebite figuri geometrice in linii drepte.

Dee Ddieu, cã lucrârile tehnice pregatitorie pentru meserii sa se începã si in scõlele nôstre poporale, si sa se eserceze cu totu zelulu, cã prin acest'a sa capete copiii tragere de inima la meserii.

Dar' si colectiunile de plante nu potura fi trecute cu vederea; de ore ce chiaru si in gradina nu pôte aretã invetiatiului eleviloru sei deodata plant'a in tôte fasele ei, nici tôte pârtile ei; ba inca la repetitiuni ii lipsescu din gradina multe plante, ce înflorescu mai de tempuriu; suntu apoi si plante, pe cari nu le va poté sustiené in gradina, neavendu unde sa le adapostesca preste ierna s. a. — deci cã sa nu sufere invetiatiului din nici o parte lipsa de obiecte, spre a face explicatiunea intuitiva, este de neaparatã trebuintã, sa-si procure fiecare scõla si colectiuni de plante întregi, pârti de plante, fructe s. a.

Apoi continuéza:

Despre folosulu tuturoru acestor'a, credu, ca este fia-care din noi convinsu, si — nimerui nu-i va pareareu, ca a luatu parte la aceste cursuri supletorice.

Materialulu adusu inainte din invetiamentulu limbei materne si aretarea metodulu de a-lu propune inca va poté fi de mare ajutoru si folosu fia-cui din noi la propunerea in scõla. Manualulu, ce cuprinde „Temepentru invetiamentulu limbei materne“, pe care l'amu avutu in mâni si l'amu explicatu, va fi pentru copii spre deprinderea intru a cugetã si a-si esprimã cugetãrile prin graiu si in scrisu de forte mare folosu.

Computulu, se scie preste totu de ce mare însemnatate este pentru omulu, care voiesce se traiésca, cã omu, in societatea omenésca. Incãtu amu dobanditu inse in aceste cursuri inlesnirea — a mesurã lungimi, suprafetie si asiã a determinã marimea parcelorlu unei gradini de scõla, impartite dupa unu planu bunu, despre acest'a, credu, ca a remasu fia-care din noi cu inimã multiemita.

In cãtu despre proiectulu pentru planulu de invetiamentu in scõlele poporale, acest'a s'au aflu, ca cuprinde in sine prea multu materialu pentru o scõla poporale. Domnii invetiatori, cari suntu singuri in scõla din comun'a dloru, ba si cei ce se afla numai doi la o scõla — si-au datu parerea intr'acolo, ca aru fi bine, sa se dea unu planu specificatu pentru scõla poporale: cu unu invetiatiuru, cu doi invetiatori, si altulu cu materialu de o catatime mai corespundiatória pentru cea cu mai multi invetiatori.

Opiniunile acestea voru fi cu totu respectulu aretate maritulu consistoriu archidiecesanu din Sabiiu.

Multiamesce apoi invetiatoriloru presentu pentru tienut'a dloru cea demna, pentru contribuirea in contielegere fratiésca si armonia, si pentru zelulu, cu care au contribuitu la desbaterea si explicarea materialulu propusu; fãra de care nu s'aru fi potutu ajunge scopulu acestui cursu supletoricu.

Vorbesce mai încolo despre folóscle, ce le aducu invetiatoriloru cursurile supletorice, si arata, ca ori-ce omu, deca si-aru cunosce meseri'a sea cãtu de bine si deca aru fi cãtu de silitoriu in lucrarea meseriei sele; vrendu a remãné numai prelãnga esperintiele sele, cã sa se ajutorésca intru

a delaturã greutãtãle, ce i vinu in cale si-lu impedece in lucrarea meseriei sele, si asiã vrendu a aflã numai singuru midilóce, spre a-si poté face munc'a mai folositória: — i-aru trebui sa traiésca sute de ani, pâna ce s'aru poté vedé in stare, a se ajutori in acestã privintia numai cu cea, ce a esperiatu elu insusi. Inse viétia omului e scurta; prin urmare cu esperintia propria nu pôte ajunge omulu departe. Iér' spiritulu tempului, care totu inaintéza, pretinde dela omu, sa scia si sa póta tiené pasu cu progresulu generalu, ce se face pe tóta diu'a in desvoltarea si imbunatatirea midilócelorlu pentru lucrarea meseriei sele cu mai mare sporiu si folosu: — deci dar', cã sa nu se véda pe neasteptate cadiutu in ticalosia, trebuie sa se silésca din tôte puterile, a se face cunoscutu cu ceea ce au aflu si au descoperitu radicarea meseriei sele la unu gradu de perfectiune mai inalta, si pentru lucrarea ei cu mai mare sporiu si folosu, si alti barbati harnici de specialitate sea. De unde se vede lamuritu, ca omulu de ori-ce conditiune are neaparatã trebuintã nu numai sa cetésca opuri bune referitóre la meseri'a sea, ci si sa se intãlnésca din cându in cându cu barbati de specialitate sea — sa dea si sa primésca povetie referitória la desvoltarea cunoscentiorlu si inmultirea inlesniriloru si lucrarea meseriei sele. Si poté fi siguru, ca in atari intãlniri si adunãri va poté aflã nisce cunoscentie si nisce inlesniri folositóre, pe cari elu nu le-a potutu aflã in cãrtile cetite, si despre cari elu singuru nu a potutu cugetã nici baremu pe departe!

Pentru acest'a tienu adunãri si conferintie agronomii, meseriasii, medicii s. a.

Pentru acest'a au se adune si invetiatorii nostri in aceste cursuri.

Invetiatiuru, care negrijesce de voie frecuentarea cursuriloru supletorice, respective a conferintiorlu invetiatorescu, da semne, ca nu se intereseza de cultur'a sea ulterióra pedagogico-didactica. Cum aru poté dar' unu atare invetiatiuru fi folositoru lui si altor'a? — Prin acest'a devine periculosu pentru sine insusi, pentru comun'a, in care functionéza elu si pentru statulu!

Invetiatorii, cari voiescu sa se faca totu mai harnici, si asiã sa póta fi folositori loru si altor'a, afla in cursurile supletorice cu imbelsugare, ce le trebuiesce pentru cultur'a loru ulterióra. Invetiatorii incepetori afla dela cei esperti si rutinati in afacerile scolare nisce inlesniri in propunere si in tratarea cu copii, pre cari de altumintrea aru fi trebuitu sa asude forte multu, pâna sa le afle. Invetiatorii esperti sa fia si iubitori de a impartasi altor'a din darurile, cu cari i-au inzestratu Dumnedieu, si nici o ocaziune mai buna nu li se poté dá, a face acest'a, cã frecuentarea cursuriloru supletorice. Dar' si invetiatorii cei mai esperti inca afla in cursurile supletorice multe bune dela invetiatorii tineri si cu teoria. (Aduce inainte o istorióra cu nesce medici veterani si unulu tineru, carele facu in consiliulu tienutu la olalta o propunere necuprinsa de cei dintãiu, dar' pe deplinu folositória pentru acelu casu.)

Tôte acestea considerãndule maritulu consistoriu archidiecesanu, si asiã aflãndu in cursurile supletorice nisce midilóce forte bune si corespunditóre pentru cualificarea ulterióra pedagogico-didactica a fia-cãrui invetiatiuru, au ordonatu dar' tienerea acestor'a si in acestu anu din adeveratã parintésca dragoste cãtra neamulu nostru românú si cãtra statulu.

Sa aducemu dar' pentru acest'a Escelentiei Sele parintelui archiepiscopu si metropolitu, Mironu Românulu, supremulu inspectoru alu scõleloru nôstre confesionali si maritulu consistoriu archidiecesanu ferbinte multiamita! (Din

tôte pârtile se audi intreitu: „Sa traiésca!“)

Si a totu puterniculu Dumnedieu preamarire!

Dlu Ioanu Aronu, multiamesce conductorulu pentru bun'a si intielépt'a conducere.

Dupa care dlu, Zosimu Butnariu, intonã câte-va cântece nationale forte placute.

Cu acest'a s'a incheiatu acestu cursu supletoricu, la care au luatu parte 69 insi, instre cari 67 invetiatori ordinari, 1 adjunctu si 1 teologu absolutu — din protopopiatele: Brasiovulu I si II, Branului, Haghigului, Treiscaunelor, Fagarasiulu I, Palosiu-lui si Hatiegului.

Nicolau Oancea,
notariu

Societatea academica romãna.

(Urmare.)

II. Premie privitóre la istoria si sciintiele politice si morali.

D. Premiu Cuz'a.

Sectiunea istorica a Societatei Academice a propusu, si Societatea a aprobatu deschiderea unui concursu asupr'a thesei:

„Istoriã petrecerei romãnilor in Dacia lui Traianu, dela Aurelianu pâna la anulu 1300.“

Conditunile concursulu suntu:

1. Marimea lucrãrei va fi de 10—15 cõle de tipariu, formatu octavu ordinariu cu litere garmondu.

2. Terminulu presentãrei manuscritelorlu la concursu, 15. Augustu 1878.

3. Manuscriptele se voru presentã anonime purtandu o devisã care va fi reproducã pe unu plicu sigilatu contienendu numele concurentelu.

4. Premiulu ce se va acordã opului celui mai bunu, va fi de 3000 lei noi.

E. Premiu Odobescu.

Fiindu ca la terminulu de 15. Iuliu 1874, defiptu prin a dóu'a publicatiune a acestui concursu, nu s'a presentatu nici unu concurentu, se republica concursu pentru cea mai buna lucrare istorica asupr'a originei Daciloru, coprendiendu:

I. Cercetãri asupr'a popórelorlu cari au locuitu tierile romãne deã stãng'a Dunarei mai inainte de concist'a acestorlu tieri de cãtra Imperatul Traianu.

Aceste cercetãri voru fi indrep-tate:

1. Asupr'a Geografie antice a Daciei, din tempulu anteriore asediãmintelorlu romãne dintr'ens'a;

2. Asupr'a originei, denumiriloru si distinctiuniloru etnografice ale popórelorlu cari au locuitu aceste tieri;

3. Asupr'a religiunei, institutiuniloru, legiloru, usuriloru si gradulu de civilisatiune ale acelorlu popóre avendu-se in vedere si monumentele de ori-ce natura ce s'au potutu pastrã dela densesle.

Asupr'a vestigiiloru remase din limbele lorlu, concurentii voru trebui se estraga notiuni pre cãtu se poté mai complete din auctorii antici (Eleni si Latini) cari au atinsu aceste subiecte, si totu de odata se supuna la o critica comparativa plina de atentiune tôte opiniunile principali emise de invetiatii istorici si archeologi moderni asupr'a materiiloru din programa.

Printr'unu asemenea studiu, concurentii voru trebui se si formiede o opiniune critica, pre care o voru intemeiã pre argumente sciintifice.

II. Scrierea va avé o distributiune sistematica, ea va fi redesa, in limb'a romãna cu unu stilu curente si limpede. Testulu disertatiunei va avé o intindere aprosimatiã cã de 200 pagine in octavu de tiparu cu litere garmondu. Calitatea si estensiu-

nea notelorlu anesate la testu suntu lasate la dispositiunea autorulu.

III. Manuscriptele voru fi tramise la delegatiunea societatei academice curatu prescise de mâna straina, fãra a purtã numele auctorelui, ci numai o devisã scrisã atãtu pre manuscriptu cãtu si pre unu alaturatu plicu sigilatu, care va continé numele si adresã auctorelui.

Disertatiunile voru fi judecate de societatea academica, care va decerne premiulu acelei care va fi recunoscutã ca satisfacé tôte conditiunile programei.

IV. Terminulu pusu, candu manuscrisurile concurentiloru au sa fia tramise societatei, este 30 Iul. 1877.

Manuscriptele venite in urm'a acestui terminu nu se voru luã in consideratiune.

V. Premiulu destinatulu pentru cea mai buna lucrare este de lei noi 2500.

Premiu Nasturelu

(din seri'a A. premie pentru subiecte puse la concursu b) referente la sciintiele morali si politice, jurisprudentia si economia sociale, mai alesu ale tieriloru romãne).

Conformu decisiunei luata in sesiunea anulu 1876, se publica concursu asupr'a thesei urmatóre:

„Tieranulu Romanu. Disertatiune asupr'a stãrei sele morali, sociali, economice si politice, in trecutu si in presinte, in principatul Romaniei.“

Conditunile suntu:

1. Marimea lucrãrei va fi de 10—15 cõle de tipariu, formatu 8 ordinariu, litere garmondu.

2. Terminulu presentãrei manuscritelorlu la concursu va fi 14 Augustu 1879.

3. Manuscriptele se voru presentã anonime, purtandu o devisã care va fi reproducã pe unu plicu sigilatu contienendu numele concurentelu.

4. Premiulu ce se va acordã opului celui mai bunu va fi de lei 5000, fãra a puté fi impartitu.

5. Societatea academica si reserva dreptulu de a tipari in publicatiunile sele disertatiunile ce se voru premiã.

III. Premie privitóriale la sciintiele naturali.

(G. H. si I. din fondulu A. Fetu si din economiele societãtiei).

Conformu decisiuniloru societãtiei academice, se anuncia cele urmatóre:

G. Unu premiu de 5000 lei pentru confectionarea celei mai bune charte geologice a dóue judetie ale Romaniei, din cari unulu de dincóci si altulu de dincolo de Milcovu.

H. Unu premiu de 3000 lei pentru studiulu geologicu, chimicu si economicu alu principaliloru localitãti, unde se afla petroleu si carbuni fosili, in judetiele Prahov'a si Dãmboviti'a.

I. Unu premiu de 2000 lei pentru: studiarea si analisarea apelorlu din 15 fontãne ale tieriei.

Terminulu concursulu pentru fia-care din aceste lucrãri e defiptu la 15 Augustu 1878, pâna cându concurentii au se-si tramita elaboratele lorlu cãtra presedintele societatei, cu acelea'si formalitãti ce s'au prescisu mai susu si pentru alte obiecte puse la concursu; manuscrisurile venite mai tardiu de 15 Augustu 1878, séu fãra formalitãtile cerute, nu se voru acceptã.

Programele pentru aceste lucrãri suntu:

G. Pentru studiulu geologicu alu unui judetiu concurentele e datoriu: Se facã descriptiunea orographica a judetiulu.

Se arete ce teramuri si ce strate se gasescu in acelu judetiu, indicandu natur'a locuriloru fia-cãrui stratu si fosilele pre cari se basédia pentru determinarea lorlu.

Sa se facã o sectiune longitudi

nale și alt'a transversale a județului, precum și secțiuni de diferite accidentări ale crustei globului ce se pot afla în același județ.

Sa se facă chart'a geologică a județului.

Se aducă o colecție de rocele caracteristice.

H. Pentru studiul geologic chimic și economic al principalelor localități unde se află petrolul și carbuni fosili, din județele Prahova și Dâmbovița, se cere dela concurenți:

In genere, studiul petrolului indigen, pacur'a, cer'a de pământ, oleul teros fosil, în ceea ce privește constituția, compoziția și proprietățile lui chimico-technice, exploratiunea și aplicatiunea industriale împreună cu derivatele lui.

In specie: a). Determinarea proprietăților fizice ale petrolului indigen, comparațiune cu petrolul american și european din alte state.

b). Ce constituție și ce proprietăți au produsele de distilațiune ale petrolului la temperatur'a 120. Celsius până la 350 c.: gruparea acestor produse și determinarea cantitativă de pe volumine și procente, — aplicatiunea lor.

c). Determinarea produselor lichide cele mai volatile, adică a eterelor petroline, — proprietățile și aplicatiunea lor.

d). Petrolul indigen conține parafin'a? Determinarea cantitativă.

e). Petrolul indigen conține neftalin'a? Determinarea cantitativă.

f). Petrolul său smol'a conține produse din grup'a alcalorului monoatomici din seri'a a 7, adică thenolul, benzin'a, acidul carbonic, pherylamina? Determinarea lor cantitativă și constituția.

g). Conține smol'a de petrol, înainte sau după estragerea parafinei, gaze hidro-carburate? cari se pot întrebuința ca luminatoriu aeriferu? In cazul afirmativ să se execute determinarea cantitativă și calitativă a acestor produse gaze. Descrierea în modulu celu mai practic a aparatelor de estragere a gazelor combustibili, luminatōrie, pentru aplicatiunea cu gazu luminat aeriferu în industria (usin'a de gazu aeriferu de petrol).

h). Conține petrolul indigen sau smol'a de petrol corpuri de natură desinfectante? In stare nativă sau după oarecare preparare?

i). In ce mod și cu cari mijloace se poate stinge mai complet și mai curendu gazulu fluidu de petrol în flacaratu (spre exemplu incendiulu produsu prin acestu corp, anume: photager'a, pelin'a etc.)

I. Pentru studiul apelor minerale din 15 fontane se ceru:

A. Operatiuni de procedere de executat la izvoru (la fati'a locului):

1. Prinderea gazelor libere cari se degajă din fontana (în flacone sau fuburi închise prin chalumeaux) în număr de 2—4.

2. Receptiunea apei pentru determinarea acidului carbonic liber și semiliber și ale lor combinațiuni după metodulu lui Recenius.

3. Receptiunea apelor minerale pentru determinarea corpurilor fixe, organice și anorganice.

4. Determinarea cantitativă a acidului sulfuric, liber și disoluit; în casulu cându s'a constatat calitativ, prezenti'a lui.

5. Determinarea sulfo-metalelor la fati'a locului prin gazometria.

6. Determinarea sulfidilor.

7. Determinarea corpurilor organice volatile (după Bunsen.)

8. Determinarea saeu prinderea apei după Bunsen în flacone cu amoniac, clor-calcium sau chloru-baryum.

9. Prezenti'a combinațiilor de protosidi de fier, cari trebuie deter-

minate volumetric la fati'a locului prin hypermanganatu de potasa.

10. Determinarea temperaturii în două diferite perioade și de trei ori pe di.

11. Idem temperaturii esteriore.

12. Idem proprietăților fizice.

13. Determinarea proprietăților chimice.

14. Analis'a calitativă a corpurilor gaze, a corpurilor organice volatile și nevolatile și corpurilor anorganice fise.

15. Remasiti'a corpurilor fise trebuie determinată după metodulu lui Bunsen (Rosca).

16. Receptiunea și analis'a sedimentului fontanei.

B. Operatiuni și procederi de executat în laboratoriu:

1. Determinarea pondului specificu.

2. Determinarea iodului, bromului, chlorului pe cale volumetrică.

3. Determinarea gazelor hidro-carburice, sulfurice, a azotului, hidrogenului, acidului carbonic și oxidului prin metodulu gazometric alu lui Bunsen.

4. Determinarea acidului sulfuric și acidului silicic pe cale ponderabilă.

5. Determinarea combinațiilor de fier pe cale volumetrică.

6. Determinarea basilor alcalilor de pământ și a causticelor spectroscopice, sau pe cale preponderabilă, sau ca a alcalilor fise prin volumetrie.

7. Determinarea metalelor după metodulu lui Bunsen.

8. Idem acizilor organici sau anorganici după Fresenius.

9. Determinarea și calcululu cantităților în totale alu corpurilor fise.

10. Calculele datelor cantitative ale corpurilor în parte și ale corpurilor necombinate, în cifre originali.

11. Calcululu cantitativ alu datelor obținute din corpurile combinate.

12. Calcululu gazelor obținute, atât alu celor libere, câtu și alu celor combinate sau semicombinate.

13. Calcululu corpurilor fise și alu acizilor cum și alu gazelor în compozițiune, după cum se află conținute în apă, scotitu din 100¹⁰⁰ sau din 1000¹⁰⁰ părți apă sau de un'a ocă.

14. Studiulu terenului său geologic și fontanei.

15. Flor'a impregiurulu fontanei.

16. Istoriculu. (Va urmă.)

Sciri telegrafice.

(Din foile „H. Ztg.“ și „S. T. Bl.“)

Vien'a 18 Nov. Ambasadorulu turcescu de aici a fostu avisat a exprime multamita imperatului pentru concessiunea de a încerca vulnerati pre nai în portulu Clecu.

Ragus'a 19 Novemb. Comisarii de demarcațiune au ținutu astadi prim'a ședința. Plenipotentiarulu englesu fu alesu presiedinte.

Parisu 18 Novemb. Afirmatiunea ca Decazes a cerutu înarmare și prefectii aru fi raportat ca spiritele sunt emociunade — este lipsita de ori ce temeiu.

London 18 Nov. Angli'a a dechiarat în Aten'a, ca nu va suferi că alte aspirațiuni se incurse mai departe cestiunea orientala. — A datu ordinu în Indi'a sa se mobilizeze unu corp de 50,000 oameni. Corpulu constă din mahomedani suniti, cari venerăza pe sultanulu, că pe capulu lor religiosu și la cari resbelulu contr'a Rusiei este foarte popularu.

Petersburg 19 Nov. Astadi s'a facutu o emisiune de o sută milioane ruble în bilete de banca prelânga unu cursu de emisiune de 92.

Varsiova 18 Novemb. Episcopulu rom. eat. alu Volhyniei fu arestatu de gendarmi rusesci și dusu la Moscova în închisoare. În Poloni'a sub cuventu de conjurați-

une s'au arestatu mai mulți preoti dela țiera. Politia rusescă respandescă scirea: ca a confiscat unu numeru de scripte compromițătoare și le-a tramis la Petersburgu.

Bucuresci 19 Novemb. Domnitorulu a respunsu deputatiunei la predarea adresei, cu tôte ca situatiunea e grea, crede ca prin armonia Romani'a o va învinge și radimata pre puterile garante și va susține drepturile se se și întregitate.

Constantinopole 18 Nov. Consiliulu celu mare a decisu a accepta conferența proiectată de Angli'a. Plenipotentiatu pentru conferența se denumira Midhad pasia și Savfat pasia.

Vien'a 21 Novemb. „N. W. Tgbllt.“ spune: între Angli'a și Turci'a s'a stabilitu o formala alianța. Angli'a promite Turciei ajutoriu în bani și 100,000 trupe ajutătoare.

Rom'a 20 Novemb. Astadi s'au deschis camerele. Mesagiulu de tron declara ca echilibrarea bugetulu este aproape, anunța dispozițiuni pentru delaturarea succesivă a cursulu forțiatu și reforme de impozite și accentuăza, ca raporturile cele amicale cătra puteri însuflă încrederea ca propunerile cele moderate, spriginite energicu și de cătra regimulu italianu voru avé succesu. Intre proiecte anunța mesagiulu dispozițiuni prin cari sa se facă eficace rezervele și condițiunile prevădute de legile de garanti'a bisericeii.

Belgradu 21 Novemb. Capital'a Bulgariei Sofi'a au prefacut'o basibozucii în cenusa.

Vien'a 21 Novemb. În cercurile diplomatice de aici domnesce parerea, ca la casu de resbelu, Angli'a se va multami cu ocuparea militaria a Constantinopolei.

Belgradu 21 Novemb. O parte din militiele concediate a primitu ordinu a se prezenta numai decatu. Restulu are a se prezenta la 22 Decemb. Tôte pontonele dela Drin'a sunt dirijate la Cladova. Coloneulu Siandru Nicolici este însărcinat cu problem'a de a întinde podulu spre Romani'a. 6000 de rusi, trupe regulate, se astépta aici. Se vorbește ca Paracinulu și Ciupri'a sa se evacueze de locuitori, pentru ca locurile aeste sunt destinate pentru castrale unu copu rusescu.

Bucuresci 21 Novemb. Camera a votat 4 milioane de lei pentru armatura.

Constantinopole. Se construiescu patru forturi noué pentru fortificarea Silistriei.

Varietăți.

* * * Multamita publică. Prea stimatulu dnu asessoru cons. și parochu Zachari'a Boiu cu ocaziunea trecerei se pr'n S. Sebesiu în 23 Oct. st. v. cercetându școlile rom., și vedindu în clas'a a două de elevi, pre unulu fără incaltiaminte, binevoii a admanu subscrisulu, o suma de bani. Din acest'a s'a cumpératu pentru elevulu respectivu incaltiaminte, și cărti. În numele elevulu seracu, acum prevăditu cu cele de lipsa pentru a frecuentă școl'a, vinu a exprime cea mai profundă multamita stimabilei donatoriu, pentru fapt'a-i demna de imitat.

S. Sebesiu în 6 Novemb 1876.

Ioanu Germanu,
investiatoriu.

* * * „Predicatoriulu Sateanului Romanu“ foia bisericească, pentru predici și alti articuli din sfer'a bisericească cursulu III — anul 1877, se anunța ca sub redactiunea dlui N. F. Negruțiu, va es în fasciclii lunari, câte de două — trei côle, cuprinse în invelitoria de 1/4 — 1/2 cõla — și va publică: a) predice pe domineci, sèrbatori și diverse ocaziuni, — deosebita atentiune merita predicele publicande după s. Ioanu gura de aur, s. Vasiliu celu mare, s. Ioanu Damascenulu și alti sănti parinti și oratori celebri ai bisericeii lui Christosu; b) biografiile celor mai celebri barbati (arhiepiscopi, episcopi s. a.) ai bisericeilor romane, — din cându în cându și biografia a câte

unu săntu parinte a bisericeii resaritate (s. Ioanu gura de aur, s. Vasiliu celu mare s. a.) — c) diverse tractate teologice, morale, pastorale s. a.; d) poesie religiose, morale și preste totu literarie; e) istoriie și proverbe morale, precum și ori-ce cuvinte întiepte și alte amenunțe aplicabile la predice și alte elaborate religiose și morale. — Pre invelitoria va însemnă: revist'a bisericească, scolastica și literaria.

Pretulu de prenumeratiune pre anulu întregu va fi numai 4 fl. v. a. (10 lei noi — franci), care înse va fi a se solvi înainte baremi de jumetate. Prenumeranti „Predicatoriului S. R.“ voru primi gratis scrierea lunaria „Cărtile Sateanului Romanu“ — avendu totuși obligatiunea morale de a scisgă, pentru acest'a scriere poporale, baremi câte unu prenumerante.

Burs'a de Vien'a.

Din 10/22 Noemb 1876.

Metalicele 5%	61 55
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	65 40
Imprumutulu de statu din 1860	107 50
Actiuni de banca	816 —
Actiuni de creditu	438 50
Obligatiuni de desdaunare Unguresei	72 —
„ „ „ Temisioreni	72 —
„ „ „ Ardelenesi	72 25
„ „ „ Croato-slavone	83 75
Argintu	10 10
Galbinu	6 04
Napoleonu d'auru (poli)	62 25

Edictu.

Georgiu Modranu de religiunea gr. or. din Bungardu, parasindu cu necredinti'a de patru ani pre legiuit'a sea sotia Mari'a nascuta Baila totu de acolo, și nesciindu-se unde se află de atunci, deca mai traiesce, se citedia prin acest'a a se infatisia la subșemnatulu foru matrimonialu, căci la din contra după unu anu și o di se va aduce sentinti'a asupra actiunei nămiti mueri și în absenti'a lui.

Sabiu 26 Oct. 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. tract. II alu Sabiului.

I. Popescu,
protop.

2—3

Vendiare de casa și curte efina.

În 27 Noemb an. cur. la 9 ore înainte de amidi, se vendu în localulu oficiulu cărtiloru fundari alu orasiului Sasu-Sebesiu legalminte, și si subtu pretiulu estimarei două case, cu curti lungi, solidu zidite și în contra focului asecurate. — De prezente locuiesce în ele oficiulu r. u. catastrale și proprietariu.

Midiloculu curtiei se taia prin riulu morei, preste carele e trasu unu podu solidu pentru comunicatiune, și după pusețiunea lor se potu întrebuința spre redicarea unei fabrice ori altu scopu industriariu.

Din ambele, cea mai mare casa prețuita cu 16,000 fl. v. a. e cu fati'a cătra utilita mai mare zidita, după impartirea ubicatiunilor ei tare apta pentru vre o fabrica, oficiu școl'a etc. fiindu ca cuprinde în sine unu salonu, 5 odai mari două bucatarii; un'a camara; magazinu de bucate; pivniti mari; (pentru cari si acum aduce chiria anuale 200 fl. v. a.) staulu de vite solidu ziditu; siopru de cara; de lemne; curte de cara separata; odaie de scaldatu; și o gradina tare mare, plina de pomi pretiosi și roditori. Edificiulu acest'a fiindu în midiloculu curtiei ziditu, vine departatu de case vecine.

Cas'a cea de alu doilea, mai mica prețuita cu 2500 fl. v. a. e dinco' de canalulu morei, cu fruntea cătra o utilita mai mica; totu asiă zidita din materia solidă, și apoi iera de sine statatōre: are două odai; bucataria; camara; cela; curte separata; precum și o gradina mare de pomi roditori și de legumaria.

Pretulu cumpărării se cere dela cumpératoriulu în decursu de 90 de zile, computate dela diu'a cumpărării.

Anunțu.

În negutiatori'a cu mărfuri de manufacture, specerie și nărunberga se caută unu elevu care prelânga limb'a româna se aiba cunoscinti'a și de cea germăna. Doritori cari voru a se aplică la comerțu sa se adreseze la subscrisulu în Hatiegu.

(1—3) B. Popoviciu.